

Til
Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid
V/ saksbehandler: Stian Nissen Biong
Oslo kommunes saksnummer: 20/1550

Innspill fra Sentralt ungdomsråd i Oslo om NOU 201916 Rusreform - fra straff til hjelp

Sentralt ungdomsråd i Oslo (SUR) takker for muligheten til å komme med innspill til Oslo kommunes svar på NOU 201916 Rusreform - fra straff til hjelp. Her følger rådets innspill i malen

1. Modellen innebærer en avkriminalisering av bruk, erverv og innehav av narkotika til egen bruk. Avkriminalisering vil si at visse handlinger knyttet til narkotika er ulovlige, men ikke lenger straffbare. All innførsel, salg, tilvirkning, samt erverv og innehav utover fastsatte terskelverdier vil fortsatt være straffbart.

Modellen omfatter alle grupper innbyggere som bruker narkotika. Utvalget har delt seg i et flertall og et mindretall, se utredningens side 31. Mindretallet mener at rusreformen skal være avgrenset til personer med rusavhengighet (som er en medisinsk diagnose).

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd har ingen kommentarer til dette punktet.

2. Modellen gir muligheter for å intervenere i innbyggernes bruk av narkotika. Den vil bidra til å møte narkotikabruk med helse- og velferdsrettede tiltak. Av prinsipielle grunner foreslås det ikke hjemler til behandling med tvang eller til å yte helsehjelp uten personens samtykke (det er ikke foreslått endringer i de lovene som per i dag åpner for behandling med tvang i spesielle situasjoner, for eksempel helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 10 om tvangstiltak på grunnlag av rusmiddelbruk).

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd mener at det bør være lov til å bruke tvang noen når det er snakk om narkotika fordi konsekvensene også berører andre enn den som bruker. Vi tenker spesielt på barn av brukere.

Samtidig mener SUR at det er mange som bruker narkotika uten å ha et problem. SUR er bekymret for at det å pålegge disse å gå til behandling legger et press på

helsetjenester som heller bør bruke tiden sin på tyngre misbruk, og vi anser dette som nødvendig bruk av helsetjenester.

SUR mener at brukere av "lettere" rusmidler (som hasj) ikke bør være pålagt behandling, men bør få tilbudet.

Bør være tvang til hjelp når det er snakk om tyngre rusmidler.

SUR er skeptiske til hvordan oppfølgingen skal fungere dersom det å ikke møte til pålagt behandling ikke medfører sanksjoner.

3. Modellen innebærer at der det avdekkes bruk av narkotika eller tilhørende befatning til egen bruk, kan politiet pålegge en person å møte for en rådgivningsenhet i (bosteds-) kommunen (evnt oppholdskommunen), herunder også personer som ikke har fulle rettigheter til helsehjelp. Rådgivningsenheten vil være en lovpålagt oppgave etter helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 7.

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd har ingen kommentarer til dette punktet.

4. Modellen innebærer at politiet fortsatt kan gjennomføre visitasjon av person, gjenstander og oppbevaringssted dersom det er sannsynlighetsovervekt for at personen innehar narkotika. Politiet kan også gjennomføre en undersøkelse av personen ved hjelp av metoden «tegn og symptomer».

Ved bruk, erverv eller innehav av narkotika til egen bruk kan politiet ikke lenger benytte straffeprosessuelle tvangsmidler, og vil ikke ha hjemmel til å gjennomføre personens bolig etter narkotika, gjøre dataransaking eller databeslag.

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd har ingen kommentarer til dette punktet.

5. Rusreformens formål er å møte bruk og besittelse av narkotika med tilbud om hjelp. Rusmiddeltesting og ruskontrakter er etter forslaget å regne som helsehjelp, og kan ikke pålegges. Den prinsipielle grunnen til dette er at innbyggere står fritt til å ta imot eller avslutte helsehjelp.

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd har ingen kommentarer til dette punktet.

6. Modellen innebærer at det etableres en rådgivende enhet i kommunen. Enhetens primære funksjon vil være å gi råd, informasjon og veiledning til personer som ilegges møteplikt for enheten på bakgrunn av avdekket narkotikabruk eller befatning med narkotika til egen bruk. Enheten skal være flerfaglig, herunder inneha barnevernfaglig kompetanse. Barn og unge under 18 år som er ilagt møteplikt skal innkalles med foreldre eller foresatt.

Fordi helsehjelp er frivillig, foreslår utvalget at manglende oppmøte i rådgivingsenheten ikke skal møtes med sanksjoner, eller medføre at vedkommende tilbakeføres til straffesaksjeden.

I saker der barn er pårørende til en person som bruker narkotika, bør det alltid vurderes om barnet kan ha selvstendig oppfølgingsbehov fra andre deler av tjenesteapparatet.

Virksomhetens vurdering og kommentar:

SUR mener at oppfølgingstilbudet barnet får må ta hensyn til at tvang og strenge rammer kan føre til at det er vanskelig å åpne seg. Vi mener at barnet må tilbys oppfølging med en fast person som gjør at barnet føler seg trygg.

7. Selve møtet i rådgivingsenheten med personen som er ilagt oppmøteplikt, gjennomføres i form av en samtale. Møtet vil ha to hovedinnretninger, avhengig av om personen samtykker, eller ikke, til kartlegging av rusmiddelbruk, livssituasjon for øvrig, samt mulig tjenestebehov. Saken avsluttes fra enhetens side når møtet er gjennomført og eventuell formidling av kontakt med, eller henvisning til, relevante tjenester. Eventuell videre oppfølging skjer i de respektive tjenestene.

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd har ingen kommentarer til dette punktet.

8. En brukerdose av ulike rusmiddel har ikke en klart definert mengde, fordi det avhenger av stoffet, personen og situasjonen. Utvalget har på bakgrunn av kontakt med nasjonale og internasjonale organer og organisasjoner på rusfeltet, i modellen foreslått terskelverdier til egen bruk for ulike narkotiske stoffer.

Utvalget har delt seg i et flertall og et mindretall med hensyn til terskelverdier, se utredningens side 283.

Virksomhetens vurdering og kommentar:

Sentralt ungdomsråd har ingen kommentarer til dette punktet.

9. Andre forhold i utredningen virksomheten vil kommentere:

SUR mener at det bør kunne pålegges tvungen behandling i de tilfellene der barn og unge er pårørende til en bruker.

Beste hilsener fra

Sentralt ungdomsråd i Oslo